

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 89.

ANUL V.

Săbii 9. Noiembrie. 1857.

Телеграфъ все де дое орі по септемьл: Меркзреа ші Сьмькта. — Прензмерациа се фаче дн Сивіш ла еспедитзра фоиіе; пе аффарь ла Ч. Р. подде, кз вані гата, прин скрисорі франкате, адресате кзтре еспедитзрл. Преціл прензмерациі пентрз Сивіш есте пе ан 7. ф. л. м. к.; еар

пе о жьмьтате де ан 3. ф. л. 30 кр. — Пентрз челегата пьрці але Трансилвані ші пентрз провинциеле дн Монархіе пе за ан 8. ф. л. еар пе о жьмьтате де ан 4. ф. л. — Інсерателе се пьтескь кз 4. кр. ширьл кз слове мичі. Пентрз принь ші пері стрьіне пе ан 12 ф. пе 1/2 ан 6 ф. м. к.

ДНШТИНЦАРЕ де ПРЕНЗМЕРАЦИЕ

ла

ТЕЛЕГРАФУЛ РОМАН

пе анл 1858.

Кз днчепзтл анлви че вине „Телеграфл Роман“ дн-гръ дн ал шеселеа ан ал виеціі сале, фьрз ка пьп акзм съ-фи-ферит вр'о скимваре дн форма орі прецл съл отьржт ла дн-чепзт. Нз пьтем зиче, кз калеа че ащ фькзт-о ел пьп' аичі ащ фост педечь ші лесничоась; пентрзкь педечі фьрз дестзле де дпльзрат ші сарчині де ажзис де пьртат; пьмаі кьт тотзші — пьзцъмьтл възилор патриоці, каріі 'а спрїжівірь пьп'акзм кз кьл-варь — „Телеграфл“ а фост дн тот тьмпзл де пьп'акзм дн аша старе, дькьт пре льнгь льпть днкордать тоате педечиле че і стащ дн кале еращ дн провинциале, ші ла аша днпрецзрлрї ар фї-пьртат ші д'ачі'нколо пьса сїгьр дн калеа са маі департе фьрз вр'о скимваре дн формь орі прец, ва с'ар фї пьртат пьвїка льнгь ел ші мьлт дорїта ачееа фоиіе литерарь, де каре авьрьт ворь дн ать-геа рьндзрї: — дакь пре льнгь гревтьціле'ї де пьп'акзм пз с'ар-пай фї апьсат кз о аша сарчинь греа, че пз пьмаі пентрз пої честї кз зп пьвїк аша мїк чїтїторїщ, дарь ші пентрз жьрналеле челе кз кьте 10—20 мїі прензмерандї-е фоарте сїмцїтоаре. — Повара ачееаста есте контрївзціа тїмьраль. — Ка чїтїторїі съ пе-кьноаскь вїне посїдіа, треьзе се штіе, кз пентрз о фоиіе ка „Те-леграфл Роман“ треьзе а се депзне ла днчепзт 2500 ф. м. к. казцїсне, каре есте дпгьїа даре. А доьа есте такса пентрз пость, каре дьпъ фїекаре прензмерант сьїе пе ан ла 1 ф. м. к. А треїа даре есте акзм контрївзціа тїмьраль, каре еарьші фаче де зп прен-змерант пе ан 1 ф. 42 кр. м. к., че сокотїндасе пьмаі дела 400 прензмерандї дпльцеште спеселе де пьп' акзм кз 680 ф. м. к., каре адьзандьсе ла челедалте спесе, фаче, ка келзїала маї съ дн-треакь венїтл.

Дн аша днпрецзрлрї едїтзра ачестзї жьрнал възьндьсе сї-мьтл а фаче зпеле скїмьрї, прин каре нїчі пьвїкьл съ пз пьардь, дар нїчі інстїтзтл тїнографїк съ пз се пьгьзееаскь, фаче кьпоскьт, кз „Телеграфл Роман“ ва еші дела анл пощ днколо одать пе септьмьлпъ, Жоїа, дн съ дн формат маї тьаре, дькьт пьцїн се ва скьдеа дн кьтл че ащ фост де четїг пьп'акзм, ші прецл лзї се мїкшоразь днсемнат, скьзьндьсе дела 7 ф. пентрз Сивїш ла 4 ф. пе анл днпрег, ші пе о жьмьтате де ан 2 ф. м. к. пентрз челедалте пьрці але Трансилванїеї ші пентрз провинциале дн Монархіз ва фї д'ачї'нколо пьмаї 5 ф. м. к. пе анл днпрег, ші 2 ф. 30 кр. пе о жьмь-тате де ан, еарь пентрз перї стрьїне ва фї пе ан 9 ф. пе жьмьтате де ан 4. ф. 30 кр.

Дн кїнзл ачеста дарь пе кьнд дн зрма тїмьрлзї пощ челе-мїі мьлте жьрналеле се вор скьмпї, прецл „Телеграфлзлї“ ва скьдеа днсемнат.

Кьт пентрз тєдїнда ші тоьл „Телеграфлзлї“ декларьт, кз еле вор ретънеа ші д'ачї'нколо ачеле, каре с'а арьтат прин програма пьвїкать ла дпгьїа са ешїре, ші маї ренетьт, кз пої ка ші пьрз акзм вом контїнзл а пьвїка евенїмїнте шї фаче, штірї ші постьці політїче імпортанте дн льзпгь ші дн афарь, днорьмьтате дн газете ші кьлесе дн кореспондїнде прївате. Вом днпьртзші ідеї ші възпшїтїнде літераре ші пз вом трече кз ве-дереа нїмїка че поате інтереса пе четїторї дн прївїнда їндьстрїеї ші комерчїлзї. Авьнд де темейщ ордїнеа ші легалїтатеа, вом льз-да че е бьн шї фьрмос ші вом рекомьнда тот че е вреднїк де штітл ші де кьпоскьт дн сфера адевьрлзї дн інтересл прогрес-лзї вїне днцелес. Прецьт вом пьтеа репрезента дренз-рїле ші інтереселе попорлзї ромьн, пе вом окьпа кз бїсерїка, шкодале, фьндациїле, скьрт кз інстїтзтеле лзї ші кз тот че ар пь-теа контрївзї ла чееа маї тьаре десволтаре материал ші мораль а лзї.

„Телеграфл“ ка ші пьп' акзм ва фї модерат дн орі че ва пьвїка дн колоапеле сале. Тоьл сьл, дьпъ кьт с'а маї зїс, ва фї тотдєсна ал пьчїі, ал амїчїїеї ші консьлтрїеї.

Нз пьтем а пз адьче ші аїчі чїтїторїлор пострї амїнте, кз пь-вїкареа фоиіе ачестеїа пз е нїчі кьн о днпрепїндєрє де спекьла-рїе, прїватл дьпъ кьт е а алгор газете. Мїкьл прїсос, че ретъне-делл келзїеїле фькзте кз пьвїкареа лзї, пз днтръ дн пьгь пар-тїкларь чї дн касса інстїтзтлзї тїнографїк дїечесан, каре есте менїгь де а фаче ажьтоаре епїскопїеї ші клєрлзї днпрег спре дн-флорїреа дїечесеї.

Дорїторїі дарь де а авеа ачест жьрнал сьнт рьгаци, а грьбї кз трьмїтереа ванїлор де прензмерациз, кз агьта маї мьлт фїїнд кз днчепьнд дела анл пощ кьл. п. днчепе ші тїмьрареа жьрналє-лор, шї ла карї пз с'ащ аьонат пьп'атлчїі, орі чє л мьлт пьп' ла Крьчз пьл пострз, пз ле пьтем гарантїза тоїі пьмерїі.

Чєї карїі се вор аьона пе анл днпрег вор прїмї дн фьр о врє-шзрь кьпрїнзьтоаре де дпльцьтзрї практиче поьларе лькрать де льздатл жьне докторанд де Пєста А. Марїнескь.

Прензмерациа се поате фаче ла тоате дїрегьторїеле постале ч. р. шї ла DD. Протопони дн дїечеселе гр. рьзьрїтєне.

Сивїш 8 Ноїемьрїе 1857.

Едїтзра.

Денешь телеграфїкь.

* Малта, 26 Окт. в. Ескадра тьареї медїтеране сьл адмї-раллзї Лїон а сосїет аїчі. Фрегата тьрчєаскь „Фєїзї Барї“ днпор-кьндьсе дела Трїполїс с'а дьс ла Тьнїс.

Прецл шї фолосьл кьптьрїеї.

(Днкеїере).

Глзьсїреа де кьптьрї сьїнте шї плїне де дпльцьтзрь днтр'а

девьр е зп мїжлєк мїнзпнат, де а пе адьче амїнте дн време дн време де адевьрлзї шї доженїре мьлтзїтоаре днтр'єн мод пьлзьт, мї а пе пьзї де пьгьзїчєоаса зїтаре а ачєлора. Клар пентрз зрть-рїле челе мьлтзїтоаре, че ле продьче, нї се шї демьндь дн сьлпта скрїптьрь прин кьзьнт шї пїлзь. Кьптарєа де мелодїї сьїн-те пз пьмаї кз е лзї Дьмьпезеї о слзжь маї пьлзьт, чї шї о-мьлзї о лькратє маї фолосїтоаре, декьт рьгьчьнеа. Еа дештеап-тл. дьвїл, днтїнереште шї днтреште сьфлєтл чєл обосїт прин рьгьчьне, сєвщ днтрїстат днтр'алте прїчїні шї педїенєс спре рьгь-

чъне. Ла рѣгъчъне де мѣте орі дін обічеіѣ — кіар ші фъръ де воіе — алергъм преа таре, де внде зрмеазъ къ кіар ші адевърр-ріле челе маї птерніче пѣдін сеаѣ де лок нѣ пѣтрѣнд дн ініміле поастре; ла кънтаре дін контръ токмаї прін мелодіѣ съптем сі-ліді, а зъбові маї мѣлт ла къвінте ші але днтінде маї таре, прін кареа апої ші днківіреа адевъррлор днѣдїшате прін къвінте се сінт маї таре ші сѣнт маї мѣлт тімп сѣнт стѣлнїреа дѣхлѣї. А-фаръ де ачеа о мелодіѣ вѣпъ маї аре птере деосевітъ, а про-дѣче мотѣрі дн інімъ. —

Прекум зиче зп къпоскъторіѣ де оамені іскѣсіт, къ аневоіе се ва агла зп тіжлок маї лѣкръторіѣ ші маї зшор: де а дндрепта къдетеле ші пѣраврлор оаменілор, декът депріндеа дн къпѣрі вѣне. Къчі не лѣпгъ ачеа, къ формезъ ініма ші фаче сѣфлетѣл маї пріміторіѣ пентрѣ тот че е вѣп, маї аре кънтареа релі-ціоасъ о птере деосевітъ, де а сѣді, а трезі ші а пѣтрі дн інімі адевъррата фрікъ а лѣї Дѣмнезеѣ. „Че зрѣрі птерніче, зиче зп пріетін ал шкоалеї, аѣ продѣс де мѣлте орі о кънтаре къ дѣх ші птере, дн сѣфлете! Къчі зшорі де мінго фъръ повѣдїді прін трѣнса спре евлавіе, къте інімі апроапе де къдері фъръ днтѣріте! Пре къчі пѣкътоші днпїетрїді іаѣ кътретѣрат ші ла къчі леаѣ сторс лакрѣмі де къіндѣ! Пре къчі іаѣ дештепнат спре пропѣсе вѣне ші іаѣ днтѣріт днтѣріселе! Къте інімі днкѣркате де дѣрере фъръ зшорате ші лїніштїте прін трѣнса!“ О кънтаре днѣеніоасъ ші плі-пъ де сімдіре пре чел неднпетрїт де тот дн ефектѣеазъ ші прін четїре; дар къ кът креще тішкареа ачеаста прін кънтаре ші прін о мелодіе потрївітъ къ къпрїсѣл къпѣрїе! Къ че птере недн-віпѣс лѣкръ асѣлїѣ де кънтаре, кънд се къпѣт, асѣпра сѣфлетѣ-лѣї! Към рѣпеште ініма спре сімдірі птерніче: — Дар чеа маї адѣлкъ пѣтрѣндере о продѣк къпѣрїеа челе сѣпте атѣчі, кънд се къпѣт де мѣлді оамені деодатъ! Къ че птере се къпрінде ініма атѣчі ші се дндеампъ спре евлавіе! Че зрме релѣсъ ачеаста дн ініма сѣпѣтѣлѣї Азгѣстїн, шѣртѣрїсеште дѣлсѣл днпїнтеа лѣї Дѣмнезеѣ прін зрѣтѣоареле къвінте: О! към ам пѣпѣс де мѣлте орі, азїнд къпѣрїле де ладѣ ші дѣхвнїчешті! Къ кът аперї-те ші тѣрїе атїпсе гласѣл бїсерїчеї тале чеїї фрѣмос къпѣтѣоаре, о Доамне! сѣфлетѣл теѣ! Къвінтеле тале кърсеръ дн зркіле теле ші прін трѣнселе адевъррїле тале рѣзвїр ла ініма теа: сѣфлетѣл теѣ се днкѣлї спре евлавіе, лакрѣмі се стоарсеръ дн окїї теї, ші ініма теа се зшлѣс де вѣкѣрїе сѣпѣтѣ азїнд къпѣрїле тале!“

Прін рѣгъчїзне, зиче Грѣбе дн картеа са деспре днвѣдѣтѣра елементаръ ші попѣларъ, зѣоаръ сѣфлетѣл кътръ Дѣмнезеѣ, еаръ прін кънтаре се погоаръ черїл не пѣмѣнт, топѣл ші дн лѣмеа де дн коаче нї о дескїде не чеа де днколо. Арта чеа дрѣгълашъ а къпѣрїеї не днлеснеѣе лѣкрѣл, не днѣлчеште одїхна ла сѣршї-тѣл зїнеї ші ініма чеа плекатъ де дѣрере о рѣнвїѣ. Кънтареа дн-тѣреште, ші днтревзїндїдѣсе дн оаре лїбере, дѣ кърадїѣ спре днтредпрїндерїле челе серїоае. Птереа еї днтр'адевър е таре, лѣкрѣрїле еї сѣнт тот позе ші адѣлкъ пѣтрѣнзѣтѣоаре де сѣфлет ші зрѣлїлѣї дн леагѣн ші вѣтрѣнлѣї къ тоїагѣл амѣпъ. Фїе кареа кънтаре евлавїоасъ, аша четїїѣ одїноаръ днтр'о карте, е зп о-сташїї ал лѣї Дѣмнезеѣ, каре прін осташїї ачештіа адесеорї аѣ сѣ-вѣршїт лѣкрѣрї маї.

Дечї даръ нѣ ва фї бїне, сѣ дѣм прѣнчїлор пострїї пентрѣ къ-лѣторїа вїедеї кът де мѣлді осташї де ачештіа? Оаре пѣтеавом днвѣдѣа вреодатъ преа мѣлте къпѣрї де ачест фелїѣ? Аѣ доаръ сѣ не зїгѣм ла остепеалъ ші ла келтѣеалъ, фїнд днтребареа де зп скоп атѣта де сѣлїм? Пентрѣ ачеса шѣлѣшїтѣ, шѣлѣшїтѣ дн-шїїтѣ ачелор вѣрѣадї аї днпалтеї поастре стѣлнїрї, карїї къпос-кънд прѣдѣл чел таре ал къпѣрїеї аѣ пѣртат де грїжъ, де днтре челеалте штїїнде але шкоалеї попорале с'аѣ дат ші къпѣрїеї пѣ-дїптел лок. Шї дн рашѣл ачеста де днвѣдѣтѣл сѣ лѣкрѣ даръ шкоала попѣларъ, ші ашѣте дн прївїнда днрїзрїндеї еї чеї маї асѣпра вїедеї релїціоасе — морале. Еа фаче днвѣдѣчелор сѣї къпѣрїле релїціоасе де требзїндѣ а інімеї ші пропрїетате а сѣфлетѣ-лѣї, ші сѣ лѣкрѣ къ тот адїсѣл днтр'аколо, а проведѣа пре школарїї ші школѣрїде къ о комѣаръ де къпѣрї вѣне релїціоасе,

каре сѣ ле іа къ сіне дн вїдѣ ші тотдеазна сѣ ле къпте къ пѣ-чере. Пе лѣпгъ къпѣтареа бїсерїчеаскъ поате аеа лок ші версѣл морал лѣтескъ, ші маї къ сеамъ чел патрїотїкъ, прін каре се а-прїнде ші се пѣтреште ізвїреа патрїеї ші а днпалтеї касе домпї-тоаре; дар чел бїсерїческъ ші релїціос сѣ фїе фрѣптеа. Бїсерїка поастрѣ чеа сѣпѣтѣ аре о комѣаръ немесѣратъ нѣ нѣмаї де просѣ сѣлїмѣ дѣхвнїческъ, даръ ші де мелодїї фрѣмоасе, птерніче ші пѣтрѣнзѣтѣоаре, каре некѣм сѣле днтреакъ, даръ нїчі къ ле ажнпде вре зп дн челеалте релїції крештїнепті. Сѣ кълѣдем нѣ-маї ші сѣ адедем челе потрївіте, сѣ ле днвѣдѣтѣм къ тіперїмеа школаръ ші сѣ о інстрѣтѣм але днтребзїнда дѣпъ къвїндѣ. Бїне-къвѣнтареа черїлѣї ші фолосѣл лор пе тоатъ вїада нѣ ва лїпсі. Шї нѣмаї аша ва пѣтеа, а се репедї дн ѣеперадїїле вїїтоаре тімпѣл дн каре де пе deal ші де пе вале вор ресѣна кълѣторїлѣї къптече веселе, дн каре ѣеранѣл прін кънтареа са дшї ва зїта де аршїда соарелї; дн каре тіперїмеа сатѣлї саѣ а орашѣлї се ва адѣна дѣпъ сѣвѣшїреа лѣкрѣлї пе ла пордї ші ва іптона спре тѣрїреа лѣї Дѣмнезеѣ ші ладѣа оаменілор версѣрїле сале; дн каре дн лѣ-крѣтѣоареле месерїашлор ші дн фаврїчі ва ресѣна тѣрїреа лѣї Дѣмнезеѣ дн къпѣрї алесе; дн каре ва спорї дн попорѣл пострѣ ізвїреа лецеї ші а рѣндѣлеї дн каре се вор зшлѣа бїсерїчеле поастре де кънтаре дѣлче расѣлѣтѣоаре прін спадѣрїле еї, ва апрїнде евлавїа поастрѣ ші ва дѣче пе арїпеле сале рѣгъчїзнїле комѣне ла тропѣл лѣї Дѣмнезеѣ.

Дѣл че се повѣдѣсек прѣнчїї прін днвѣдѣареа релїціеї кътре вїадѣ релїціоасъ, требѣе днзестрадї ші къ тіжлокѣл, каре се потрївеште маї бїне, спре а пѣтрі ші а арета сімдїрїле лор ре-лїціоасе, — къ алте къвінте: требѣе сѣї днвѣдѣтѣм, сѣ къпте кънд тѣрї повїле, зїдїтоаре ші алесе пентрѣ деосевїте прїлежѣрї ші сѣле днтревзїндѣе ла локѣл ші тімпѣл лор.

А арета сімдїрїле сале, маї къ сеамъ челе релїціоасе, прін кънтаре, есте ші аѣ фост обїчеїѣ днкъ дн зїлеле челе маї веї. Къптечеле обїчавїте школаре ла ешїреа дн шкоалъ нефїнд ал чеа декът къптече школаре, се преда чеа маї таре парте тѣтѣ-пор вѣлѣрїлор. Тїперѣл де ѣеран, фѣчорѣл де месерїаш, слѣга слѣжнїка, коконїда — нїменї нѣ ва сѣ маї къпте де ачелеа. Шї деакъ нѣ лї се дѣ дн шкоалъ о кътѣдїме де къптече потрївіте пентрѣ вѣрста маї матѣрѣ, атѣчі днкѣркъ къ лѣкомїе алтеле, ші адекъ тоате рѣшїнїле ші скѣрѣвїїле, че ле гѣсескъ пе злїдѣ. Кътѣ пагѣбъ аре тіперїмеа къпѣнд саѣ барем нѣмаї азїнд аст-фелїѣ де къптече реле, нѣ се поате спѣне. „Ворѣеле реле,“ зиче С. Апостол Павел дн днѣгїа епїстолъ кътръ Корїнт. 15.33. „стрї-къ пѣраврїле челе вѣне;“ дар къ мѣлт маї таре се стрїкъ пѣравр-рїле челе вѣне прін кънтареа де версѣрї реле; къчі кънтареа дн-кївїрїле реле маї адѣлкъ ле днтїпѣреште дн інімъ ші дѣ днкївїрї-лор ачестора маї таре птере, декът ворѣїреа, де а дндемна воїнда спре планѣрї ші фалте реле.

Нѣ къ мѣлт маї бїне е шї къ къпѣрїле бїсерїчешті, каре де мѣлте орі се скїмоносескъ. —

Консїдерѣнд тоате челе зїсе днкеїет къ къвінтеле знї амїк ал шкоалеї: „Де се ва контїнѣа депрїндереа дн къпѣрї ші дн-демнѣл спре кънтареа зїдїтоаре къ невоїндѣ ші дн модѣл къве-нїт, кърїнд вом аеа вѣкѣрїе де а азїї нѣ нѣмаї дн шкоалъ, чї шї пе кътѣл лїбер, дн грѣдїнї, фѣжаѣе, шї пѣдѣрї, дѣпъ тѣрме ші дѣпъ пѣлг ресѣлѣнд ладѣа зїдїтѣрїлѣї дн тоате пѣрїїле; вом аеа вѣкѣрїе а ведеа спорїнд фрїка лѣї Дѣмнезеѣ, воїа вѣпъ, із-вїреа де оаменї, знїтатеа ші алте вїртѣдї фрѣмѣсе. Каре — сѣ фїе!

Монархїа Австрїакъ.

Чеа де лѣаре а шїпте.

Неста 3. Ноемврїе в. 1857.

I. Кънд Дѣѣ а креат пе ом, а креат къ фїїнда лѣї шї пое-сіа, ші ачеста е деодатъ къ лѣмеа!

Ўенѣл оменескъ с'а ѣеперат, ші десволтат, с'а інтѣрїт; ел фѣсе прѣлкъ, ел ажнпсе вѣрѣат, ші асѣзїї вїеазъ днѣтѣрѣпеделе сале. — Ла днчепѣт трїа дн тімпѣл фавѣлос, днчет девенї ла чел антїк, ші асѣзїї е дн чел поѣ сеаѣ модерн.

Дитокма ши поесиа оменіреї аре ачесте ordini; дитокма ши поесиа зні попор аре ачесте ordini.

Дп тїмпял фавълос, кжд попорял се дештепть дп о лше, кареа треви съ цеперезе, продзкъ, ши креезе, — поесиа се дештепть кз ел; кжд попорял vedeа minъиле лъміі ши ачесте 'л ашъіаѣ, кзцетъл, ідеа чеа д'жтжїѣ а лві, пз фз алта декжт поесиа, ши ліра лві п'авеа декжт пзмаї треї коарде; пентрѣ „Dzeѣ inимъ“ ши „креаціѣне.“ Ачест тїмпя фавълос ал romanilor рекаде дпїнте де — ши кз зржуреа Romeї; атжнчі кжд поесиа аместекъ элементъ roman кз чел divin, ши animal; атжнчі кжд Марте ізбесче пе Реа Сїлвіа ши лъпоїка 'ши дпїнде пентъл сеѣ лві Romъл ши Рем фїігор Сїлвіеї. —

Іеатъ обїектъ поесїеї: Dzeѣ, inимъ ши креаціѣне! Релїціѣнеа ера пзмаї о ргъжїѣне, — патріа пзмаї о ватрѣ, — пздізналітатеа пзмаї о фамїліѣ. — Фамїліеле дпкъ пз ераѣ попор, попорял дпкъ пз авеа реці ши поесиа лві ера рестрїнсъ пзмаї ла дппрежърїле ачесте, поесиа лві фз лірікъ, ши ліріка ачеста е цезеа адекъ картеа чеа дпжїѣ де поесїѣ а попорялї дп тїмпял фавълос.

Дпчет, дпчет се реалїзъ о концентрате, — фамїліеле се фортарѣ дп попор, — попорял 'ши креѣ реце, рецеле лъді патріа ши дптрї пздізналітатеа, ргъжїѣнеа с'а префъкът дп релїціѣне, ши зп рїт регълъ кълтъл divin. Іатъ Romanїї, Romъл, Roma, ши Nъта. Попорял roman дпсъ се сїмці пемълдемїт кз псеціѣнеа са, ловї аспра алтор попаре, патрії ши реці, репзртъ аспра лор дпвїнцери ши трїзмѣ, се смълсе дп тїмпял фавълос, ши дптрѣ дп чел антїк. — Поесиа лві се рефлектъ акзм ла ачесте фанте, поесиа лві девенї епїкъ, адекъ ероїкъ, кжтъ ерої, патрїѣ ши пздіѣне, секзлі ши зеї.

Аѣ декзрсѣ секзлі ши попорял roman а ведзїт ши с'а свсцжхт дп тїмпял антїк; ел се чївіліза се ши кълтївасе, се дптрїсе ши domпїсе дп пзрділе лъмії; ел devїне попорял чел маї цїганте ал тїмпялї ши domпїсче лъмеа — ел ласъ тїмпял антїк ши дптрѣ дп чел поѣ. Віеада лві е історїа дптреагъ, поесиа лві шї-о скоате дп історїѣ, — поесиа лві е епонеѣ.

Ачесте сжнт градърїле поесїеї оменїрїї, ачесте але знеї пздізнї адевърате, ачесте а ле попорялї roman векїѣ, кареле дптржнд дп тїмпял сеѣ поѣ, (че пентрѣ пої е дпкъ антїк) маї ресълъ зп пїомжнт ши 'ши штерсе пзмеле дп віеада лъмії.

II. Поесиа зні попор — дп сенсъл стржнс — е літератъра лві, поесиа е факторъл чел маї пзїнте де а фнда, кългїва ши свсціне о літератърѣ, поесиа с'а пзкъят маї пзїнте де счїїнцъ, къчі ла попор маї дпжїѣ се десволтъ пофтеле inимеї, ши маї тжрзїѣ а ле mїndїѣ, поесиа кз ідеїле сале пемърїтоаре, сїмдемїнтеле повїле е карактеръл попорялї, ши літератъра е свїрїтъл лві.

Къзтаді дпдърпнт ка съ ведедї літератъра попорялї roman векїѣ; іатъ о афларъці чеа маї цїгантъ. Еа са базат пе поесїе; поесиа лві ера лірікъ, епїкъ ши епонеѣ, фърѣ карї пз поате фї літератърѣ. —

Къзтаді дпдърпнт, ши ведї есперїе кжтъ грїце с'а пзртат пентрѣ адзпареа ши пзстрареа поесїеї ши літератъреї дпкъ атжнчі, кжд аша грес се пзтеа пзстра; денї, попорял roman а трїт дп кзпосчїнда са, ши тот че ера пентрѣ салтеа ши глорїа лві пз а іертат тїмпялї ка се консъте.

Поетъл а дптрат дп мїжлокъл попорялї, а аскълтат верезрїле лві че кжптаѣ Dzeѣ, inимъ, креаціе, срої патрїѣ ши пзціѣне, ши а прїмїт ідеїле лві; поетъл шї-а дпсепнат ліріка ши епїка попорялї, ка съ факъ дар постерїтъці кз еле, поетъл а скрїс епонеїа пзцізнїї, пентрѣ ка съ о admїре лъмеа.

Мълте неа ръмас поаз дп літератъра ачестор стръмошї, ши а ръмас ла лъмеа дптреагъ, ши чїне ште че пї-ар фї маї ръмас деакъ свїрїтъл тїмпялї де атжнчі dedeа лъмії атжте інвенції пентрѣ пзстрареа літератъреї кжте dedъ чел маї тжрзїѣ.

Ачесте сжнт пентрѣ літератъра попорялї roman векїѣ, че ера скрїсъ дп лїмба латїнъ.

Съ пе дптоарчет акзм ла поесиа, ши літератъра попорялї roman поѣ, пз дела насчереа лві дп Roma, чї дела репаштереа

лві дп Dacia, съ пе дптоарчет кърѣ пої дпсъне, карїї пе-ам фъкът о алтъ лїмбъ.

Поесиа поастрѣ аре асемене тїмпя фавълос, антїк ши поѣ; ла дпчептъл еї с'а креат ліріка, маї тжрзїѣ епїка, ши акзм се дпчепе епонеїа.

Тїмпял фавълос а поесїеї поастрѣ рекаде ла окзпареа Dacieї prin Traian, ши ла колонїсареа romanilor дп Dacia; дпсъ де брече ачест тїмпя рекаде дп тїмпял антїк ал оменїреї, — ши свїрїтъл поесїеї поастрѣ е маї апроане де антїцитате, декът де фавълотате. Поесиа поастрѣ аша даръ, пзмаї аместекъ элементъ roman ши кз divin, ши кз animal; дар пїчі дї алеце обїектъл съѣ дп фїїнцеле де жос, чї дп аша фїїнцѣ, карї дп оменїре сънт маї палте, ши дп ачеле, че ле а афлат маї апроане де dъmнеzeїре. Ачеле сънт Чесарїї, ши ачесте фатаціеле. —

Іеатъ „Argїr ши Елена чеа фрѣшоасъ“ „Traian ши Фатаціа“.

Argїr ши Елена е трїдіціа поастрѣ чеа маї векїѣ, ши чеа маї фрѣшоасъ дп Dacia; свїектъл еї е окзпареа Dacieї, ши колонїсареа стръмошїлор пострїї ачі. Ачеста традаціе 'ши жоакъ рѣла са дп Трансїлванїа ла Пеатра-Капреї пе мзпте дптр'о четате рзїпатъ апроане де Алба-Ізліа. Съв Argїr се дпдълече Traian съв Елена фатаціа, фїїнда чеа фрѣшоасъ дпн четате. Мъръл де азр е трївзтъл че 'л плътіаѣ romanїї съв Domїcian; перїреа тжрзїлї стерцереа трївзтълї prin Traian. —

Еѣ кред, кз повестеа ачеста а ажжнс ла маї мълді дп мжпъ, ам четїтъ-о ши еѣ оарекжндва дптр'жн манъскрїс фамїліар, дар атжнчі пз ам дпдълесо ши пз ам счїзтъ-о прецзї, пърѣ пз афлаї кжт о прецзеск стрїїнїї.*) Ачеста е тезазръл чел маї антїк дп поесиа ши літератъра поастрѣ, — пзмаї фїресче кз ромънїї пз о счїѣ прецзї. Ної сжнтем ка рзжнчії, карїї маї вжкзрос прїмеск кржчерї декжт галбенї. (Ва зрѣта).

Франція.

Дптребареа прїнчїпателор дзпърене, зїче о кореспондїнцъ а лві „O. D. P.“ дпн Parїс, деспре каре се кжт фъкз пзп'акжт дпделецере, пз ва кълпъта аша кзрїнд дефенїтїва-ї деслегаре прївїндсе ла сїтзациа че domпїште акжт дп Молдова ши Ромънїа. Конїетареа конферїнцїеї де Parїс се ва атъпа. Domпял де Taleїrand, комїсаръл фрацосеск се реаштеаптъ ла Parїс авїа пе ла сфършїтъл авзлї кзргътор. Графъл Валевскї ва петрече дп Компїегне пълъ ла фезнїтоарчереа кзрїїї ла Parїс. Солїї Англїеї, Прѣсїеї ши Рѣсїеї, карїї дпкъ сънт оаспекції дппзратълї, аѣ аша даръ дп тоате зїде окасїе де а конътера кз мїнїстръл треїлор дпн афаръ. Прежжм се асекзреазт прїнчїпеле Napoleon с'аѣ дппкът деплїн кз дппзратъл съв тїмпял петречерїї сале дпн зрѣт дп Компїегне.

Англіа.

Штїрїле дпн India вестеск, кз четатеа Delxї а кълзт деплїн дпкъ дп 21 Октомвріе дп мълїле енглесїлор; рецеле ши реціпа се предаръ кз ачеа кондіціе, ка віада съ лї се кржце. Дої фїї ши зп пепот ал рецелзї фзрѣ прїнчїї ши дппзшкадї. Ценералъ Nїхолсон мзрї де рanelе сале.

*) Трїдіціѣнеа ачеста деспре Argїr ши Елена се афлъ ши дп лїмба італїанъ, ши дп чеа мадаръ а треїаоарѣ прелъкратъ дп стїл. — Літерацилор е мълт плъкзтъ, ши зні се дпвоїеск а креде, кз дп лїмба італїанъ е оріціпалъ. — Пзререа неа е кз дптрѣ адевър дп лїмба ромънъ е оріціпалъ. — Трїдіціѣнеа ачеста орі дп че кїп с'а креат дзпъ колонїсареа поастрѣ ачі дп секолъл дпнтжїѣ, ши дп Dacia, саръ пз дп Italia. Romanїї дпн Dacia ши дп секзлії вїіторї аѣ авзт комънїкзціѣне кз чеї дпн Italia ши речїпоче, ши кз асеменеа окасїнїї, сеаѣ дп секолъл дпнтжїѣ, сеаѣ маї тжрзїѣ, еї аѣ дпвдзатъ-о дела попорял ромън де азї. Кжт кз се афлъ ши дпн Italia, е лзкръ фоарте фїреск де оарече romanїї дпн Italia ераѣ маї де апроане інтересациї пентрѣ псї ши де оарече пепзджнд еї атжте фаталїтздії prin емїграреа попарелор кърѣ ансе, еї маї віне с'аѣ пзтзт свсцінеа ши дп кълзърѣ, ши маї віне аѣ пзтзт пзстра тоате трїдіціѣне, че 'ї інтереса ши пре еї.

Русия.

Дин Петерсбург, 3 Ноемврие, се скрие „Нордхалт“ къ с'а планират о редзчере а персоналнѣ де амлоиаді чивилі. О асемене редзчере ар фі не тоатъ 'пгъшлареа де доріт, де оаре че пшмерл амлоиацілор чивилі дн а. 1856 а пост престо тот де 114,017 персоане, динтре каре 82,352 аъ рауг чивил ші 31665 сьнт фъръ де рауг. —

Търчія.

„Газ, австр.“ аре дин Константінопол, дто 26 Окт. зр-търареле: „Штіріле дин Іаші ші Бъкрешті сьнт пентрѣ Поартѣ атѣт де дигржігоаре, дикът еа са афлат дндемпатъ а лѣа тѣсърі енерѣче де преведінѣ, спре а апѣра дрепѣрїле Сьлтанхлї ші пѣ а лѣса сѣ се тѣрѣро маї департе лїнїштеа дн прїнчїпателе дънѣрене. Се снѣне адекъ, къ дїванѣрїле ад-хок дин Іаші ші Бъкрешті аъ де скоп а статорї зп гъверн провїсорїк. Зп асеменеа пас ар фі пентрѣ поартѣ зп сїгал, де а днтревени дн Молдова ші Ротънїа къ тѣлѣ арматѣ. Атѣта е сїгър, къ Омер Паша пѣ плѣкъ лѣ Багдад, ел ва прїмі свпракоманда престо зп корн де обсервацие ма Дънѣреа де жос, каре евентѣал ва авеа сѣ днтре дн прїнчїпате.“

Прїнчїпателе дела Дънѣре.

„Стеоа Дънѣреї“, жърналл чел маї апѣрѣторїѣ ал днтрепѣрїї Прїнчїпателор, аратѣ прїн о кореспондїнѣ а са дин Іаші, 21 Октомврие, къ дндѣлѣереа дн дїванл ад-хок ал Молдовеї ар фі пост днтр'зп рѣнд прїмеждѣтѣ. Днтревареа десѣїнѣрїе ро-ботеї 'л-а десѣкът дн дозе партїте дикѣтрѣнїте ші ера сѣ се паскъ лѣпѣтѣ тѣре днтре еле. Чееа че дн сѣ штіе къ тот пѣ с'а днтѣшлат.

— Дїванл роїтѣнск дънѣ вотареа къпоскъцілор патрѣ артїкълї с'а днкеїат, дънѣче а ашезат о комїссїе, каре с'аъ днсърчїнат къ лѣкрѣреа зпїї меморїал пентрѣ снїжїпїреа вотѣлї ачелзїа.

„Газ, австр.“ пѣвлїкъ текстл декаїрѣрїї дїванлї Молдовеї, каре сьлѣ дн кївл зрѣтѣорїѣ:

„Астѣлї Лснї дн 7 Октомврие, дн а шептеа шедїнѣ пѣ-влїкъ адѣвареа ад хок а Молдовеї, їнстїтѣзатѣ прїн трактатл де Парїс спре а ростї дорїнѣле цѣрїї асѣра вїїтоареї органи-цїї а Прїнчїпателор ротѣне. Сїмѣнд къ чеа днтѣе дорїнѣ а фїекѣрїї попѣл есте дорїнѣа де а фї. Лънд дн прївїре къ зп по-пор пентрѣ а фї тревѣе сѣ шї асїгѣре фїнда са дн шареа фамїліе а націлор. Къ ачеласта аъ пост цѣлѣ тѣтѣрор стѣрѣнѣлор, лѣнѣлор шї сѣферїнѣлор неатѣлїї пострѣ днтр'зп тїпн де маї тѣлѣ де чїпчї секѣлї. Къ фїнда полїтїкъ шї націоналѣ, къ дрепѣл де ста-тѣрї свѣране, Прїнчїпателе пѣнѣреа шї леаъ асїгѣрат прїн тракта-тале, че векиї поштїї доннї аъ днкеїат къ реції де Полонїа, де Зпгарїа, шї алдї Домнїторї, шї дн каре свѣранїтатеа Прїнчїпа-телор есте скрїсѣ къ лїтере тарї. Къ пѣмаї пентрѣ а пѣстра а-челаста свѣранїтате шї а гѣсї о пѣтернїкъ гарандіе дн контрѣ а орї че евентѣалїтѣдї, стрѣшошїї поштрї аъ днкеїат къ глорїошїї Па-дїшахї отоманї трактателе саъ капїтѣлїїле дин 1393, 1460, 1511 шї 1634. Лънд дн прївїре, къ ачелесте трактате, дънѣ дрепѣл днтелор, п'аъ стѣре Прїнчїпателе дин рѣндл стателор свѣране, пентрѣкъ еле ш'аъ ресерват тоате дрепѣрїле свѣр., шї дн спецїал дрепѣл де гъвернѣшлїт неатѣрнат, дрепѣл де леїслагїе, ад.

о днтреагѣ шї деплїнѣ автономїе, шї къ прїн зрѣтаре пѣ аъ сѣ-пѣс нїчї зпелї пѣтерї леїсл. стрѣне. Къ кїар дънѣ днкеїереа ка-пїтѣлїїлор къ Л. Поартѣ Прїнчїпателе аъ зрѣтат а фї прївїте де кѣтрѣ пѣтерїле евронене ка статѣрї свѣране, прекъм де довадѣ стаъ маї тѣлѣе трактате днкеїате къ Домнїї Молдовеї шї аї Вала-хїеї шї дн зрѣта капїтѣлїїлор. Лънд дн прївїре къ ачелесте ка-пїтѣлїї, паладїл націоналїтѣдїї ротѣне, пѣ с'аъ десѣїнѣат прїн нїчї зп акт пѣвлїк ѣлтерїор. Къ дин протївѣ еле пѣрѣреа шї маї днлїнѣте шї де кѣрѣнд, с'аъ консѣїнѣїт прїн деосевїте трактате шї стїпѣлїї а ле тарелор пѣтерї шї ачелесте: 1) Прїн трактатл де Адрианополе, артїкъл V. 2) Ма конферїнѣде де Вїена, прїн пле-нїпогенцїї Францеї шї аї Англіеї, карїї кїар дн сѣанѣа днтѣе. цїнѣтѣ дн 15. Мартїе 1855, аъ декларат „къ скопѣл гъверн. лор пѣ ера де а адѣче вѣтѣтаре Прїнчїпателор, чї дин протївѣ де а днтѣлѣтѣдїї соарта лор, комѣїнѣнд повеле днтокмїрї, че сьнт а се фаче пентрѣ еле днтр'зп кїп де а да о деплїнѣ шї днтреагѣ дн-дестѣларе дрепѣрїлор Л. Порцї, дрепѣрїлор Прїнчїпателор шї птереселор ѣеперале але Езропїе.“ 3) Ма ачелешї конферїнѣе, прїн протоколл ал треїлеа дин 19. Мартїе 1855, дн каре, дънѣ проїекѣл бар. де Прокеш, капїтѣлїїле с'аъ рекъїоскът ка ваза дрепѣрїлор Прїнчїпателор (артїк. I). 4) Прїн чїркѣлареа Екс. С. мїнїстрѣ тревїлор дин афарѣ ал Маї. С. днтпер. Наполеон III. къ дата дин 23. Маїѣ 1855, статорнїчїнд къ: „реладїїле динтре Л. Поартѣ шї Прїнчїпате сьнт ресѣлѣтѣл зпелї алѣтѣрїї лїбер днкеїате, къ сѣте де ані маї днлїнѣте, днтре Поартѣ шї цѣрїле дела Дънѣре. 5) Де кѣтрѣ днсаш Поарта отоманѣ прїн маї тѣлѣе хатѣрї але глорїошїлор падїшахї, шї дн капѣл кѣрора се днтре-вїнѣа зрѣтѣареле къвїнѣте: „Дн тот кїпѣл, къ тоатѣ лїбертатеа обїчїзрїлор лор, сѣ фїе ачелесте цѣрї, шї сѣ се стѣнѣнеаскъ пѣмаї сїнѣре де сїне, деосевїте шї десѣрѣїте де стѣнѣнїреа днтѣ-рѣшїеї отомане.“ 6) Тот де кѣтрѣ Поартѣ прїн протоколл кон-ферїнѣелор дин Константінополе, къ дата дин 11. Фѣбр. 1856, шї дн каре се декларѣ: „къ днтѣреште дин ноъ прївїлеціїле шї їмѣнїтѣдїїле, де каре зїселе Прїнчїпате с'аъ вѣкѣрат дела капї-тѣлїїле че лї с'аъ дат де кѣтрѣ Сьлтанїї Баїазед I. шї Моха-мед II.“

(Ва зрѣта).

Сервїя.

Черѣтѣрїле къпѣзрадїеї дин Белград десѣкопер тот маї тѣлѣе детаїрї шї презентѣ маї комплїкат стареа чеа адеѣратѣ а лѣ-крѣлї. Днтре алтеле а ешїт ла лѣмїлѣ, къ ла днчелѣт ера сѣ се факъ о отрѣвїре, къчї Дамїановїч, дънѣ проарїа са тѣртѣрїсїре, днкъ днлїнѣте къ маї тѣлѣе лѣнї а пїтѣлат дин о апотекѣ о стїкѣ къ о жѣшѣтате зпцїѣ ачїд прѣсїк, не каро маї тѣрѣїѣ а цїпат-о. Скопѣл ла каре с'а цѣптїт прїн ачеласта а пост, ка сѣ отрѣвеаскъ пре прїнчїпеле къ прїлежѣл вѣрѣнїї банкѣт, дн сѣ тотѣшї с'а лѣсат де планл ачеласта дин ачѣмїте казсе чеї днтѣдекаъ реалїсареа. Интересанѣтѣ есте шї тѣртѣрїсїреа преотѣлїї дин Топчїде, каре дете афарѣ, къ Стефан Стефановїч, Р. Дамїановїч шї Паша Іанко-вїч. депѣсерѣ прїн ел жѣрѣнѣжат солїдар, къ дн нїчї зп фел де днтпрежѣрїї пѣ се вор десѣкоперї зпїї пре алдїї. Преотѣл де шї п'а штїгт стареа лѣкрѣлї а сьнѣс тотѣшї а фї чеа днфрїкошат шї а комѣс о скрїсоаре адмонѣтоаре, не каре о арѣнѣк дн кѣртеа палатѣлїї прїнчїпеск, каре апол дн адеѣтѣр сѣ се фї шї афлат днкъ де атѣнчї.

22—3 Дн шїїндаре.

Сѣвскрїса Дїрекцїе аре опоаре а днкѣношїнѣа, къ дн Тїпо-графїа дїечесанѣ се аълѣ де вѣнѣзаре зрѣтѣареле їкоане:
 Пѣнѣреа дн торѣжнт а Д-пѣлї шї Мьлтѣїторїлїї пострѣ
 Іс. Хс. — — — — — 20 кр. т. к.
 Чеї патрѣ Евангелїстї тодї ла олалтѣ — — — — — 20 кр. — —
 Треї сѣїндї Архїереї: Васїліе чел Марѣ, Грї-горїе Теолог. шї Іоан Гѣрѣ де авр, деосевї къ 4кр.,
 ла олалтѣ — — — — — 12 кр. — —
 каре се рекомѣндѣ опоратѣлїї пѣвлїк къ атѣта маї вѣртос, къ кът е маї сїмѣїтѣ лїса зпорїкоане лѣкрате дънѣ стїлѣл Бїсерїчїї пострѣ.
 Сївїїѣ, 2 Ноемврие 1857.

Дїрекцїа Тїпографїеї дїечесане.

Редактор реснѣзѣтѣор Іоанн Бѣдїлѣ.

23—1 Цїтацїе едїкатѣлѣ.

Лїе Бъзеа дин Хендорѣ, прѣтѣра Агнїтеї, протопонїатѣл Сїгїшорїї, каре де 12 ані днкоаче шїаъ пѣрѣсїт пре леѣзїга са тѣ-їере, **Анна** лѣї **Іоанн Пона** тот де аколо, дн маї тѣлѣе рѣндѣрї, жѣфїндѣшї каса шї предѣндѣшї содїа къ треї прѣнчїї тї-кѣлошїеї, се цїтеазѣ дн термїн де зп ап шї о зї днлїнѣтеа ачел-стѣї Ск. протопонѣтѣ къ атѣта маї вѣртос, къчї алтїнїтѣреа шї фѣ-рѣ де ел се вор зрѣта челе прескрїсе де леїї. —
 Сїгїшоарѣ 9 Ноемврие 1857.

Захарїе Бодї.

Протопон.

Едїтѣра шї тїцарїл тїпографїеї дїечесане.